

Slaan wij om deze vraag te beantwoorden, verschillende leerboeken der psychiatrie over deze kwestie na, dan vinden wij b.v. in een der meest gebruikte leerboeken, dat van KRAEPELIN, prof. te München, dat deze zich scherp stelt tegenover HEINROTH, die zegt, dat krankzinnigheid een gevolg is der zonde, welke door 's menschen eigen schuld macht over den mensch krijgt en hem ten laatste zoowel naar lichaam als ziel verderft. KRAEPELIN daarentegen doet zich kennen als een aanhanger der natuurwetenschappelijke methode en wil krankzinnigheid beschouwen als de uiting van lichamelijke stoornissen in casu der hersenen. In de geestesafwijkingen zouden wij de psychische verschijnselen voor ons hebben van meer of minder fijne veranderingen in de grauwe schors onzer groote hersenen.

ZIEHEN vroeger hoogleeraar in de psychiatrie te Utrecht, hoewel op een geheel anderen grondslag zijn psychiatrisch systeem opbouwend dan KRAEPELIN, stemt echter, wat de oorzaak der krankzinnigheid betreft, volkomen met KRAEPELIN overeen en zegt kortweg: geen psychosen, d. w. z. geen krankzinnigheid zonder hersenschorsandoening.

Ook JELGERSMA, de bekende psychiater uit Leiden, weer een geheel andere opvatting, wat de indeeling der zielsziekten betreft, huldigend dan de beide genoemde geleerden, zegt eveneens in zijn leerboek: psychiatrie is de leer der hersenziekten.

Nog wil ik hier noemen WERNICKE'S bekend leerboek. Dat deze eveneens psychosen slechts als hersenziekten beschouwt, zal ik hier nauwelijks te memoreeren hebben. Feitelijk toch is het uitgangspunt van zijn psychiatrie het bekende aphasieschema; zooals hij de aphasia localiseert, zoo tracht hij alle psychische verschijnselen te localiseeren. Het is het meest hersenanatomische systeem der psychosen, dat mij bekend is. In dit systeem kan dus voor eene ziel volgens onze opvatting geen plaats zijn. WERNICKE staat dan ook het verst van ons af; zijn systeem is het meest materialistische.

Zoo zou ik voort kunnen gaan en nog talrijke psychiaters kunnen noemen, die, hoeveel zij ook onderling mogen verschillen in talrijke voorname onderdeelen der psychiatrische wetenschap, toch alle hierin overeenstemmen, dat de oorzaak der zielsziekten gezocht moet worden in afwijkingen in de hersenen, van welken aard deze dan ook mogen zijn.